

Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan alueellinen merimetsoyhteistyöryhmä

Paikka: Teams-videokokous

Aika: 29.3.2021 klo 12.30-15.30

Kokousmuistio

1. Kokouksen avaaminen ja läsnäolijoiden toteaminen

Anders Norrback avasi kokouksen klo 12.30 ja osallistujat todettiin suullisen esittelyn avulla (liite 1).

2. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta

Päätös: Tässä kokouksessa Anders Norrback toimii puheenjohtajana ja Hanna Backman sihteerinä.

3. Pöytäkirjantarkastajien valinta

Päätös: Stefan Thölix ja Paavo Rantala valittiin pöytäkirjantarkastajiksi.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Päätös: Pöytäkirja merkittiin tiedoksi ja hyväksyttiin.

5. Asialistan hyväksyminen

Päätös: Esityslistaa korjattiin. Esityslistalle lisättiin erillinen kohta (kohta 10), joka koskee valmisteilla olevia poikkeuslupahakemuksia ja hallinto-oikeuden päätöstä Korsnäsin-Maalahden alueen poikkeusluvasta. Muissa asioissa käsitellään lisäksi ministeriön vastaus kansallisesta merimetsostrategista annettuihin lausuntoihin sekä lehdistötiedote.

6. Selostus kirjoittajaryhmän työstä

Markus Norrback kertoi kirjoittajaryhmän työstä. Kirjoittajaryhmä on tavannut kolmesti vuonna 2021 (20.1., 16.2. ja 17.3.) ja lisäksi pienemmissä ryhmissä käytännön kirjoittamisen osalta. Ryhmä on tuottanut paljon aineistoa, sekä tekstiä että sähköistä aineistoa. Ryhmä on päässyt yksimielisyyteen tarkoituksesta, visiosta ja tavoitteesta sekä sisällysluettelosta, joka noudattaa kansallisen strategian ehdotusta. Esimerkkialueiden sijaan esitetään paikkatietoa yksittäisiltä kalastusalueilta. Suunnitelman on tarkoitus olla dynaaminen ja sitä päivitetään tarpeen mukaan.

Päätös: Selostus merkittiin tiedoksi. Pyyntiruutujen pyyntitiedot lähetetään ryhmälle muistion yhteydessä.

7. Toimenpidesuunnitelman päivittäminen

A) Ehdotus päivitetyn suunnitelma sisällysluetteloksi

Jaana Höglund esitteli suunnitelman sisällysluetteloa ja sisältöä. Suunnitelmassa on yleinen osio (tässä vaiheessa visio, tarkoitus ja tavoite) sekä tietoja jokaisesta alueesta (kalastusalue), joka on toimenpiteiden kohteena.

B) Suunnitelma tarkoitus ja tavoite

Kokousosallistujien tekemiä korjausehdotuksia:

- tarkoitus ja tavoite lisätään erillisinä otsikkoina
- kahden kalastusalueen välillä sijaitsevien merimetsoyhdyskuntien vaikutukset tulee käsitellä yhtenä kokonaisuutena
- Metsiin kohdistuva vakava vahinko (otsikko 4.4, b) on olematon ja osallistajat toivovat keskittymistä kiinteistöjä koskeviin vahinkoihin (yleinen terveys).
- Visioon ehdotettiin lisättäväksi kuha. Kirjoittajaryhmä kuitenkin perusteli ahvenen keskittymistä sillä, että kyseisestä lajista on riittävästi tietoa ja tutkimuksia.
- Määrällisiä tietoja ei-pesivistä merimetsista pitäisi kerätä, lintuyhdistyksillä on jo hyvä kuva tilanteesta. Kirjoittajaryhmä voisi selvittää, miksi SYKE ei ole kerännyt näitä tietoja.

C) Kerätty kartta-aineisto ja kuvaus luontoarvoista

Meri Ensio esittely jo kerätyn kartta-aineiston (GIS-tiedot). Aineisto on jaettu yleiseen tietoon, merimetsoja koskevaan tietoon, kaloja ja kalastusta koskevaan tietoon sekä luonnonsuojelualueisiin. Osallistajat keskustelivat siitä, pitäisikö kesäasutus sisällyttää suunnitelmaan. Todettiin, että merimetsoyhdyskuntien lähellä sijaitseva asutus ei välttämättä ole peruste poikkeusluvalle, mutta lupaviranomainen tarvitsee tietoa, kun rajataan toimenpiteitä, kuten merimetsan ampumista.

Kokousosallistujien tekemiä korjausehdotuksia:

- Sähköiseen aineistoon voisi lisätä asutuskeskittymät, erityisesti saaristossa sijaitsevat kesämökkialueet. YKR sisältää ruutuaineistoa yhdyskuntarakenteesta (250x250 m ruudut).
<https://www.stat.fi/tup/ykraineistot/index.html>
- Suojeluarvoihin ja muihin luontoarvoihin liittyvään osuuteen toivottiin yksityiskohtaisempaa tietoa, esim. erityiset suojeluarvot, kuten tärkeät lintusaaret sekä tietoa eri lajeista.

D) Kalatalousalueen kuvaus, tärkeät kutualueet ja kalastusalueet

Marina Nyqvist esitteli Eteläisen Rannikko-Pohjanmaan kalatalousaluetta. Tiedot perustuvat mm. käyttö- ja hoitosuunnitelmaan, LUKE:n lausuntoon toimenpide-ehdotuksista ja Patrik Byholmin tekemään tutkimukseen GPS-lähettimien käytöstä. Kokouksessa keskusteltiin ahventen pyyntimäärien kehityksestä ja todettiin, että pyyntiruudussa 23 ovat ahvenen pyyntimäärät laskeneet 22 % aiemmista vuosista, kun taas ruudussa 28 Närpiön paikkeilla pyyntimäärät ovat lisääntyneet.

Kokousoosallistujien tekemiä korjausehdotuksia:

- Pro gradu -tutkielma merikotkan ja merimetson saalis-pyynti -suhteesta otetaan huomioon suunnitelmassa:
https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/149606/Badawieh_Omar_opinnayte.pdf?sequence=1&isAlloved=y
- Myös muita tutkielmia mm. merikotkan merimetsosaalistuksesta huomioidaan suunnitelmassa

Päätös: Kirjoittajaryhmä käy muutosehdotukset läpi. Päätettiin, että toimenpidesuunnitelmaan sisällytetävien tutkimustulosten tulee olla valmiita ja tieteellisesti todennettuja ja julkaistuja. Keskustelussa todettiin, että päätös on monitulkintainen muun muassa siksi, että suunnitelmassa käytetyistä lähteistä kaikkia ei vielä ole julkaistu ja on epäselvää, mitä tarkoitetaan tieteellisesti todennetuilla tuloksilla.

Päätös: Toimijat voivat tehdä tutkimussuunnitelman ja hakea lupaa/poikkeuslupaa tehdäkseen dronella selvityksiä esim. poikastuotannosta.

8. Luonto- ja lintuyhdistysten esitys

Luonto- ja lintuyhdistykset ovat lähettäneet esityksen ja Jouni Kannonlahti on lähettänyt raportin merimetson tilasta Merenkurkussa. Jukka Ylikarjula totesi, että on tärkeää saada mukaan ajankohtaista tietoa merimetsojen tilasta ja poikastuotannosta sekä tietoa muista linnuista yhdyskuntien asuttamilla saarilla. Käytiin keskustelua siitä, että osakaskunnat ja lintuyhdistykset voivat yhteistyössä tehdä selvityksen merimetsojen poikastuotannosta ja dronea (pienoiskopteria) voisi mahdollisesti käyttää lintujen laskennassa. Myös lintujen rengastamisen yhteydessä voisi yhdessä lähteä merimetsoyhdyskuntien asuttamille saarille lisätiedon saamiseksi. Lisäksi voisi kerätä tietoa merimetsojen levähdyskäytöksestä. Ideoita tiedon keräämiseksi käsitellään valtakunnallisesti OH-KE-hankkeen yhteydessä. OA/Ralf Wistbacka totesi, että on tärkeää ottaa huomioon merikotkan vaikutus merimetsoon, koska silloin voidaan arvioida, miten munia voidaan öljytä tai voidaanko sitä tehdä. Mikäli merikotkat esim. syövät poikaset sellaisissa yhdyskunnissa, missä on runsaasti muuta linnustoa, voidaan harkita öljyämistä sellaisilla saarilla, missä pesii pelkästään merimetsoja. Keskusteltiin tuhoutuneista merimetson pesistä ja todettiin, että jotkin pesät (esim. Majsagrundetilla) ovat tuhoutuneet sääolosuhteiden vaikutuksesta. SYKEN koostaman merimetsoyhdyskuntia koskevan taulukon voisi käydä läpi ja kirjoittaa selkeämmin.

Päätös: Raportti merkittiin tiedoksi. ELY-keskus selvittää raportissa esitettyjä tarpeita ja mahdollisuuksia.

9. Mahdolliset uudet jäsenet

Päätös: Kokouksessa oltiin yksimielisiä siitä, että Vallgrund fiskargille (Norra-Södra Vallgrund delägarlag/osakaskunta) voidaan kutsua yhteistyöryhmään ja ELY-keskus tekee asiasta päätöksen.

10. Valmistelussa olevat poikkeusluvut, valmistelusta vastaavat

Juckasgrynnan: munien öljyämisen jatkamiselle on haettu poikkeuslupaa

Korsnäs-Maalampi kalatalousalue: Vaasan hallinto-oikeus on kumonnut Varsinais-Suomen ELY-keskuksen päätöksen marraskuussa 2020, nyt valmistelussa lupaviranomaisella

Oravais fiskargille: Tehnyt valituksen päätöksestä ja hakemus on ollut vuoden ajan jatkokäsittelyssä lupaviranomaisella.

Sommarögrund: haettu poikkeuslupaa munien öljyämiseen.

Kristiinankaupungin–Isojoen kalatalousalue: Valitus päätöksestä vuodelta 2018, tällä hetkellä käsittelyssä hallinto-oikeudessa.

Päätös: Alueellinen merimetsoryhmän mielestä Varsinais-Suomen lupaviranomaisen toimitettujen hakemusten pitkät käsittelyajat ovat edelleen vastuuttomia ja sietämättömiä. Päätökset pitäisi voida tehdä kolmessa kuukaudessa. Ryhmä edellyttää nopeaa käsittelyä, jotta luvanhakijat voisivat hyödyntää luvat tänä kautena. Asiasta tehdään julkilausuma ja tiedustelu hakemusten käsittelyaikataulusta, jotka lähetetään lupaviranomaiselle ja ympäristöministeriölle. Asia nostetaan esille myös lehdistötiedotteessa.

11. Muut asiat

- Uutisia merimetso-OHKEsta (Meri Ensio, liite 2)
- Ehdotus Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmasta 2022–2027, lausunto. Markus Norrback

Päätös: Markus Norrback kokoaa ehdotuksen lausunnoksi, joka lähetetään ryhmälle sähköpostitse. Asia käsitellään seuraavassa valmisteluryhmän kokouksessa.

- Merimetsosaarten kuvaaminen drone-kopterilla (Ari Isosalo)

Päätös: ryhmä suhtautuu myönteisesti tutkimukseen. Tutkimussuunnitelman voisi lähettää Varsinais-Suomen ELY-keskukseen ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen ja selvittää, edellyttääkö tutkimus poikkeuslupaa.

- Lehdistötiedote
 - o Tulee sisältää tietoa yhteistyöryhmän ja kirjoittajaryhmän työstä ja tavoitteista sekä aikataulusta, mahdollisesti myös tietoa käsittelyssä olevista poikkeusluvista
 - o Otetaan esille poikkeuslupiin liittyvä viive lupaviranomaisen käsittelyajoissa

Päätös: ELY-keskus laatii tiedotteen ja puheenjohtaja hyväksyy tiedotteen. Ryhmän mielestä poikkeuslupien käsittelyyn menee lupaviranomaisella liian pitkä aika. Ryhmä ilmaisi tyytymättömyytensä siihen, että merimetsoyhteistyöryhmän lausuntoja ei ollut huomioitu kansallisen merimetsostrategian ja toimenpidesuunnitelma lopullisessa versiossa.

12. Seuraava kokous

Päätös: Seuraava kokous järjestetään, kun kirjoittajaryhmällä on lisää esiteltävää ja tarpeen mukaan.

13. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 15.30.

Puheenjohtaja: _____
Anders Norrback

Sihteeri: _____
Hanna Backman

Pöytäkirjantarkastajat _____
Stefan Thölix

Paavo Rantala

Liitteet:

1. Osallistujalista
2. Uutisia merimetso-OHKE-hankkeesta